

Premišljaj ta teden
globokost in resničnost sle-
dečih rekov, citatov in gesel:
„Kdor zaničuje se sam, podlaga
je tujčevi peti.“
„Sloga jači, nesloga tlači.“
„Odpri srce, odpri roke, otiraj
bratovske solze!“
„Ni vse zlato, kar se sveti!“
„Svoji k svojim!“
„Kmet je stebel države.“
„Vera v Boga in narodna sloga!“

Neodvisen tednik

NARODNA

Letnik 88
Štev. 7

Uredništvo in upravnništvo Ptuj, Panonska ulica 5.
Rokopisi se ne vračajo.
Letna predplačnina znaša Din 28°. Ček. račun 16.089

PTUJ, 20. februarja 1932

Cena oglasom: Po ceniku odn. po dogovoru.
Cena malim oglasom: Vsaka beseda Din 1° in — 50.
Večkratne objave po dogovoru.

„Odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze!“

(Kako si naši čitatelji razlagajo naša gesla?)

Med vsemi klicarji istinske, one ve-
like, svet odrešujoče ljubezni je brez
dvoma naš onemeli, a v naših srcih več-
no živi goriški slavček Simon Grego čič,
ki je, videč veliko socialno bedo v svetu
— pozval človeška srca z gornjim poziv-
vom, ki je med našimi gesli najprimer-
nejše za sedanje težke čase. — Čudovito
skladnost s tem pozivom sem našel ne-
davno v pastirskem listu tržaškega ško-
fa, ki se bavi z istim predmetom, po-
vdarjajoč, da je pomanjkanje usmilje-
nja v rok krize. — Dragoceno spozna-
nje,

žalost pa moramo ugotoviti, da me-
sto Ptuj kot tako ne pozna dobro-
delne akcije za svoje brezposel-
ne domačine, katerih je nad 180, nev-
števisi precejšnjega števila ostalih siro-
makov v mestu. Informirali smo se,
da je med temi reveži 34 družinskih
očetov, dočim o nezaposlenih pokle-
nih ženskah niti ne govorimo. Ker po-
znamo širokogrudnost g. mestnega na-
čelnika, ki je sam v odboru za pomoč
pasivnih krajev v ptujskem srezu, u-
pamo, da bo našel v okviru razpolož-
ljivih sredstev načina, da se izvede pri-
merna dobrodelna akcija v pomoč šte-
vilnih brezposelnih domačinov. Izven
vsake diskusije je dejstvo, da imajo
žalibog pri raznih javnih službah in
službicaht tujci prednost pred domačini.
Prosimo od pomoči v smislu pesnikove-
ga poziva v naslovu članka. —

Da bi se pa vsi temeljito poglobili
v pesnikove besede, polagamo na sr-
ce vsakemu čitatelju sledeče sešence:

1. Usmiljenost je dika vsakega
kristjana oz. človeka z etično vzgojo.
2. Navajajte otroke k dobrodelno-
sti s sredstvi nazornega nauka o us-
miljenju do sočloveka, siromaka in do
živali. Sedaj, ko gladujejo drobne pti-
čice, naj deca skrbijo za najnežnejše
prijateljčke naše. Če sem kedaj „po-
zabil“ v mladostni neugnanosti na
ptičjo gajbico, nisem dobil južine in
prav je bilo ter mi ostalo v srce zapisa-
no do sivih las!
3. Perziji imajo lep rek: „Revežev
trebuh je korito božje; kdor ga napol-
ni, je prijatelj božji!“
4. Delazmožnemu prosjaku dajte
delo in tople hrane. Denarne podpore
zapeljujejo k pijančevanju.
5. Treba pa je biti previden pri pre-
sopi potrebnosti prosjaka; kajti so med
njimi tudi lopovi, lenuhi, delamrzneži
in drugi nepridipravi.
6. „Lačne nasititi, žejne napojiti,
nage oblačiti revežem pomagati...“
so evangeljski sveti Onega, ki se je
sam kot revež rodil! —

Ko premislite teh 6 resnic, ne po-
zabite na spoznanje Simona Gregor-
čiča, ki je tudi napisal:

„Na svetu vsi bi srečni bili,
ko kruh delil bi z bratom brat
s prav srčnimi čutili.“

— Julij D. —

Kveder Dragotin:

Nekaj misli o krizi v kmetijstvu.

(Konec.)

V še večji meri so pa slabih razmen
kmetijskega gospodarstva kri. i tisti kro-
gi prekupcev in trgovcev, ki brez obzira
na možnost nabave pridelkov v lastni
državi, brez obzira na možnost pridel-
ovanja vseh potrebnih pridelkov in su-
rovin, poljubno in povsem svojevolsko
uvažajo neverjetne množine take robe
iz inozemstva, ki bi jo kakor sledi iz
že navedenih podatkov, brez težave pri-
delali doma. Na tak način se popol-
noma po nepotrebnem razmetavajo na-
ši finančni kapitali v inozemstvo.

Mnogo so pa krivi tudi potrošachi
sami, posebno iz industrijskih krogov.
Brez vsakega preudarka, često tudi na-
ravnost namenoma kupujejo inozemsko
blago, ki ga jim vsiljujejo brezvestni
prekupci in agentje in često je to tuje
in ponajvečkrat slabo blago dražje ne-
go domač dober pridelek.

Iz teh dejstev spoznamo vsaj pri-
lično, kje tiči eden izmed glavnih vzro-
kov, da je zabredlo naše kmetijsko go-
spodarstvo v tak težek položaj, in kje
je sploh mogoče začeti lečiti naše kme-
tjstvo iz nevzdržnega stanja.

Vsesplošna gospodarstvena kriza je
prisilila vlade vseh držav, da razmo-
trivajo vprašanje, kako bi bilo mogo-
če na najhitrejši način preurediti in
zracionalizirati vse narodno gospo-
darstvo v državi na osnovi dobro
premišljenih načrtov in to tako, da
bi se s tem pomaglo v prvi vrsti kme-
tovalcem in delavcem. Zato je posta-
la zahteva:

„Gospodarstvo po strogem načrtu
za določeno dobo let domačim razme-
ram in potrebam primerno splošno
priznana geslo, od čegar vresničenja
si ometajo vsi uvidevni gospodarstveni
vodilni krogi, vsaj za svojo državo, še
največ uspeha v boju zoper krizo. Tu-
di v naši državi nameravajo merodaj-
ni krogi pri vladi in v parlamentu
proizvesti slično delo strogo po na-
črtu. Ako bi pri nas pred vsem skuša-
li, kolikor je pač v začetku mogoče,
zracionalizirati kmetijsko proizvodjo
konsumnim potrebam v lastni državi
odgovarjajoče, kakor za potrebe iz-
voza, potem bi bilo s tem za omiljen-
je najhujšega siromaštva že prav mno-
go storjenega.“

Podlaga vsemu delu v tem prav-
cu mora biti točna statistika uspehov
in neuspehov dosedanjega breznačrt-
nega kmetijskega gospodarjenja, ka-
kor tudi točna statistika o prodaji, o
izvozu, uvozu in konzumu kmetijskih
pridelkov zadnjih 5 let. Konzum in
izvoz nam točno povesta potrebo za
prihodnja leta, odnosno vsaj potre-
bo za 1. prihodnje leto.

Pri vsem tem bo jako verjetno,

da se bo izkazala že omenjena po-
treba po posebnih skupščinah ali zbo-
rovanjih kmetovalcev-producentov, in-
dustrijcev-konzumentov, dalje izvozn-
ikov in izvoznikov ter drugih neo-
predeljenih konzumentov. Na njih bo
zastopnikom vseh navedenih činite-
ljev mogoče dogovoriti in sporazume-
ti se glede izdelovanja načrtov, v
glavnem pa o vseh potrebnih akci-
jah ali delih za proizvodbo dobrih
načrtov. Morda bodo poleg že ob-
stojećih gospodarskih organizacij po-
trebne še druga gospodarska udru-
ženja, katera bo treba ustanoviti.

Zivimo v taki zgodovinski dobi člo-
veštva, ki je pestra in bogata na-
glih sprememb, v dobi, v kateri se
razvoj dogodkov hitreje vrši nego
kdarkoli poprej.

Do pred svetovno vojno se ni-
kjer v nobeni državi ni kazala tako
silna potreba zracionalizirati tudi go-
spodarsko stran — socijalnega življenja
kakor dandanes. Pred vojno se je dr-
žavna organizacija povsod omejeva-
la le na organizacijo pravnega reda,
varnosti in državne uprave. Potek na-
rodno-gospodarskega procesa, to je
proizvodnja, promet in potrošnja
pridelkov in izdelkov, vse to je dr-
žava prepuščala zasebnikom in zaseb-
nim organizacijam. Sedaj je pa na-
stala potreba, da država direktno re-
gulativno posega v potek narodno-go-
spodarskega procesa.

V prastarih časih, v dobi očajev,
je bilo treba tedanjim prosvitljenim
voditeljem narodov le urediti in zo-
rganizirati religiozno življenje naroda,
in na tej osnovi je že vladal tudi iz-
vesten red med ljudmi v pravnem in
gospodarskem oziru.

Od rimske dobe dalje je člove-
štvo zrganiziralo in zracionaliziralo
verski organizaciji še pravno stran so-
cijalnega življenja do dobe kratko
pred svetovno vojno in doseglo je
s tem tudi izvesten red v gospodar-
skem življenju.

Danes pa živimo že v začetku ti-
stega zgodovinskega razvoja človeštva,
da se mora zorganizirati in zraciona-
lizirati tudi celokupno narodno go-
spodarstvo življenjskim potrebam šir-
ših plasti kmetijskega in delavskega na-
roda primerno.

Vsi ukrepi sedanjega parlamenta
kažejo, da se vodilni krogi v naši
državi vsega navedenega popolnoma
zavedajo.

Najprej bo seveda potreba čistiti
pot vsem potrebnim reformam, to je,
treba bo odpraviti in preprečiti naj-

Sem poravnal naročnino?

bolj kričeče zamikarnosti v našem kmetijskem in sploh v narodnem gospodarstvu: Namreč brezmiselnost in samovoljno uvažanje tujih pridelkov in blaga, katerih imamo sami dovolj doma. So namreč v naši državi take vplivne gospodarske manjšine ki se jim tešave naroda — kakor smo že omenili — deveta briga in ki brez obzira na skupni obči blagor zlorabljajo mnogo gospodarsko svobodo, ki jo uživajo v naši državi med našim narodom.

Narodno gospodarstvo ne more uspevati, ako je popolnoma prepuščeno samovoljnosti sploh vsakogar, ki gospodarsko deluje, naj si je za to tudi v socialno-moralnem pogledu še tako nesposoben. Ne po načelu svobode, nego po načelu bratstva in solidarnega prizadevanja za dobrobit vseh mora biti gospodarstvo zorganizirano in racionalizirano.

Svobodno se je nam izživeti samo v duševnem življenju našem, v našem mišljenju, razmotrivanju in ugibanju, kmetje bodo zopet sami najboje pripravljali pot skupnemu načrtnemu gospodarstvu v naši državi, ako se brez izjeme vsi odzovejo pozivu našega parlamenta in da se združijo v dobro zamišljeno enotno in močno gospodarsko in politično „Jugoslovansko radikalno kmetško — demokracijo“ ki so jo pred kratkim ustanovile tiste osebe, ki imajo res srca do ljudstva.

Le ta mogočna organizacija vseh

kmetovalcev bo s pomočjo države dosegla enkrat tiste gospodarske uspehe, katerih mora kmetijstvo po svoji pomembnosti prej ali slej neizbežno postati deležno za kmetovalce same. —

(Kot popolnoma neodvisen list pričujemo z nadaljevanje in konec razprave našega uglednega sotrudnika ter njegove ugotovitve in zaključke podpisujemo. V kolikor pa stavi svoje nade v politično stranko, ki se imenuje „Jugoslovanska radikalna kmetška demokracija“ smo sicer pustili članek neokrnjen, pač pa si dovoljujemo pripomniti, da so edino strokovne kmetške organizacije in že idealiziran gospodarski svet oni činitelji, ki so edino poklicani, zastavili svoje sile za stanovsko dobrobit kmeta, ne pa kaka politična stranka, ki troši svoje sile za svoje politične cilje. — Upamo, da bo JRKD kmalu pokazala, kako je z izvedbo (praktično) njenega velikega programa in da bo lepozveneča beseda meso postala. Dokler pa javnost tega ne vidi, gleda skeptično, kakor navsko novo stvar. Ako bo vladala v JRKD nesebičnost, odkritosrčnost, praktična ljubezen in složno sožitje vseh slojev, ki se vabijo v to zamišljeno veliko organizacijo in ne bo v njej koritarskih stremljenj, farizejstva in zahrbtosti, tedaj bo prospevala, drugače pa je zapisana propasti. To smo zapisali kot sok številnih mnenj naših čitateljev. — Uredništvo. —)

ostjo plinske vojne, nadaljnih 15 pa o protimerah in zaščiti pred plini. — Četudi pri nas razum neke „eiganske vojne“ nimamo vojnih dogodkov, niti se nam ni treba bati, da bi se kak kitajski ali japonski vojni pilot zmotil in prifrčal nad „pogansko“ Jugoslavijo, bomo članek prijavi v prihodnji številki ker ne vemo, ali se bo imenoval tisti močnik, katerega kultažo diplomati „mir“ ali pa „vojna“.

Opozorjamo cenjene čitatelje na na-

javljeni članek, ki predvideva za vsakega državljana vključ krizi „predpisano“ gumijasto obličko in plinsko masko — Za slučaj resnične potrebe si bo vsak shranil dotične številke. — Ko to naznanjamo javnosti v resnem postnem času, pričakujemo od raznih ljudi, naj ne begajo prebivalstva s hujskarijami na kako nepredvideno vojno. „Presidenost je mati modrosti“ pravi lep pregovor, „Kam pes tace moli —“ bomo pa že pravočasno zvedeli. —

New-York

največje mesto na svetu!

New-York je največje mesto na svetu. Osem milijonov njegovih prebivalcev, sta dva milijona tujcev. V tem velikanskem mestu prebiva več Italijanov nego v Rimu, več Icev nego v Dublinu in več, kakor desetina vseh Židov na svetu.

New-York ima več telefonskih central nego London, Pariz, Berlin, Rim in Ljeningrad skupaj.

„Rotovž“ v New-Yorku in mestni župan Jimmy Walker.

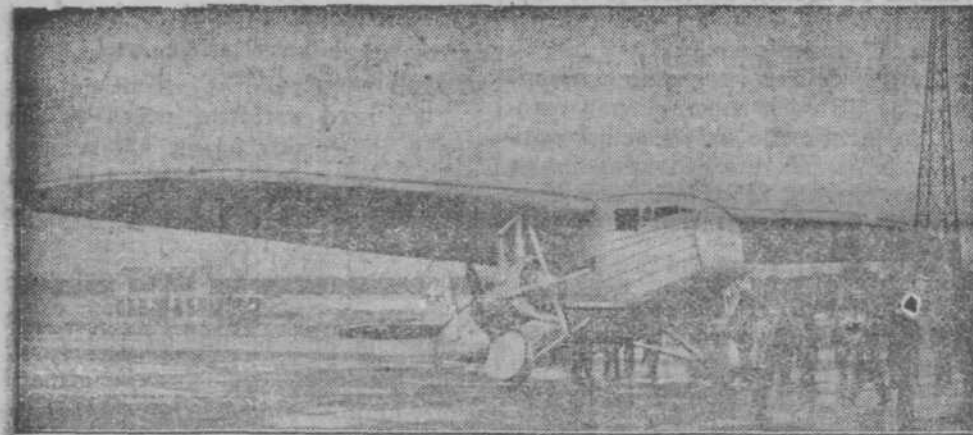
New-York ima pet največjih mostov na svetu in najvišje stavbe na svetu. Vsaki dve uri dospe v njegove luke nov parobrod z tujci. Vsakih enaindeset minut se dograči nova stavba. Vsakih dvaindeset sekund privozi po en osebni vlak, vsakih trinajst minut se poroči en par, a vsakih pet minut se rodi po en otrok.

New-York ima preko 1500 c. kva in okrog 2000 gledališč in kinematografov. —

Dopisi.

PTUJ. — MESTNO avtopodjetje Ptuj. — Dne 20. t.m. se ukine utranjji vlak iz Ptuja proti Pragerskemu. Drugi vlak, ki odhaja ob 8. uri iz Ptuja proti Pragerskemu nima več zveze proti Ljubljani. Enako se ukine ponočni osebni vlak iz Pragerskega proti Ptuj. V sled tega: uvede mestno avtopodjetje Ptuj z dnevom ukinitve vlakov reden avtobusni promet na progi Ptuj-Pragersko in sicer: Odhod iz Ptuja ob 5. uri zjutraj preko Strnišča in Škol. Povratek iz Pragerskega ob 9. uri 45 min. preko Medveca in Sv. Lovrenca. Popoldne odhod iz Ptuja ob 16. uri 50. min. preko Sv. Lovrenca in Medveca. Povratek iz Pragerskega ob 22. uri 20 min. po isti progi. Zveza z vsemi vlaki v Maribor in Ljubljano oziroma tudi obratno.

NAJVEČJO UJUDNOST v občevanju s strankami — davkoplačevalci je odredil finančni minister, zapretili uradnikom, ki bi se proti tej odredbi pregrešili s težkimi posledicami za njih službo. Takega finančnega ministra ima namreč — Madžarska! — Trdno smo prepričani, da bo kraljevska vlada, ki je z radikalnimi reformami odstranila mnogo starega partizanskega gnoja, tudi v tem pogledu storila svoje ter davkoplačevalce zaščitila — ako že ni mogoče pred novimi davki — vsaj pred neuljudnostjo onih, katerih plače se stiskujejo iz žuljev davkoplačevalcev. — Da ne bi prišlo do nepotrebne zamere od strani uradništva davčne uprave v Ptuj, izjavljamo, da je pri tem uradu poslovanje s strankami povsem korektno, izvzemši enega gospoda, ki v svoji preveliki gorečnosti stopa izven okvira veljavnih predpisov o primerem ravnanju s strankami. Prepričani smo, da bo g. starešina urada v svoji uvidevnosti storil vse potrebne korake, da se ugled njegovega urada ne bo kršil. — Kmetje in meščani!

Najnovejše potniško letalo, ki ima 4 motorje, od katerih ima vsak po 200 konjskih sil.

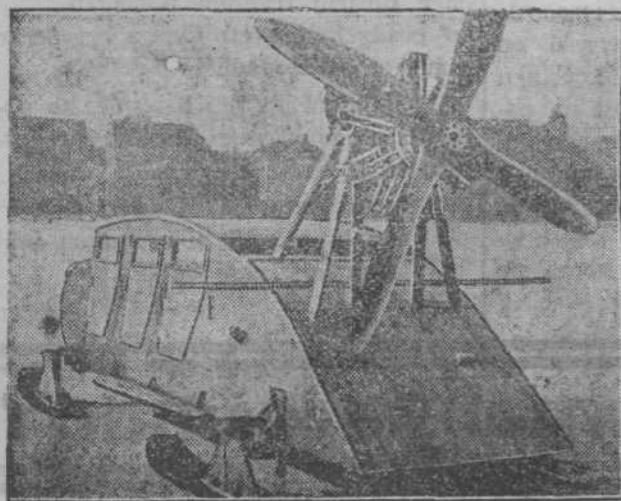
Čudo za naše kmetovalce:

Največji konj na Angleškem.

Kaj pa to pomeni?

V času, ko zboruje v Zenevi razorožitvena konferenca; v času, ko veliki močje govori o velike besede o moralni in realni razorožitvi; v času, ko se koljejo Kitajci in Japonci za oslovo senco, v kateri bo počival premeteni boljševik, so vsi slovenski listi prejeli v ponatis članek z naslo-

vom, „Varstvo pred strupenimi plini“ (Kratke opombe in navodila za zaščito zaledja v slučaju plinske vojne). Vsi listi v državi so naprošeni, da ta članek v celoti ponatisnejo. Med prvimi se je odzval pozivu ugleden dnevnik „Slovenec“ v številki 39a od 17. t.m. — Prvih 8 navodil se peča z grozovi-

V Helsingforsu (Finska) so sanke na propeler običajno zimsko potno vozilo, kakor pri nas avtobusi.